

Csurgó és Vidéke

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

<p>ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.) Negyedévre: 1 frt (2 kor.) Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)</p>	<p>Szerkeszti: Dr. Nagy Sándor ügyvéd. Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér, Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Vágó Gyula könyvnyomdája, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők. Hirdetések jutányosan számíttatnak.</p>
---	--	--

Iskola és társadalom.

Minden művelt nemzet elismeri is oláinak fontosságát s egyuttal a nyilvános oktatásnak jelentőségét, előnyeiket s ennek lehet tulajdonítani, hogy midőn valamely nemzet kulturájának fejlesztésében versenyt akar tartani, mindenek előtt iskoláit fejleszti.

Náunk ez annyival fontosabb kérdés, mert míg kedvezőbb helyzetben levő nemzeteknél az iskolának tisztán tanügyi hivatása van, nálunk az oktatásügy egyuttal politikai kérdés s lesz is beláthatatlan, hosszú időköz.

Városunk abban a szerencsés helyzetben van, hogy különböző foku es irányu iskolákkal jól el van látva más városokhoz képest, sőt főgimnáziuma jelentékeny forgalmat s így bizonyos anyagi hasznót is hoz a város polgársága jelentékeny részének, hozzávéve a helybeli taníttatás előnyeiket is.

S valóban úgy látszik, hogy ennyi iskola kellően berendezve, feladatai magasztán teljesen gondoskodik is a zsenge tanuló nemzedék szellemi fejlesztéséről s így nyugodtan tehetjük össze kezünket, várva az eredményre?

Nem. Az iskola sem tehet mindent s más tényezőknek is oda kell hatniok, hogy kulturánknak ezen jelentékeny pontján mindenki megtegye azt, mi e részben reá vár s így egye-

sült erővel hassunk oda, hogy ugy városunknak mint vidékének gyermekei megtalálják, a mire szükségök van nem csak az iskolában.

Ezért igen szép, nemes hivatás vár a családokra is, ha igyekeznek nevelés tekintetében megadni azt, mire a mai követelményekhez képest a gyermekeknek szükségök van s ha egyáltalában megkönyítik az iskola munkáját, mert ez sem tehet mindent. Különbben nincs az az iskola, mely a családi életet és a szülői helyes nevelést pótolhatná. Csak bizalommal, egybehangzó működéssel lehet remélnünk a kívánt eredményt. De még ez sem elég.

A társadalomnak külön is folyton és folyton meg kell hoznia áldozatait a tanügy oltárára, ha akarjuk, hogy a hazafiság, a művelődés lángja tovább is lobogjon ott. Van iskolánk elég s még is mondhatjuk, hogy ha ezeket egészen akarjuk fejleszteni, vagy a hiányzóval kiegészíteni, még mindig elég teendő vár reánk. Mert az iskolázás dolgában se várhatunk mindent az egyháztól vagy az államtól. Elemi iskoláink oly népek, hogy e miatt tanítóinkra aránytalan sok munka nehezedik. Felső leányiskolánk, mint volt előbb magán jelleggel, ma már nincs, nem is szólva a polgári leányiskoláról; pedig ily lakosságu s ekkora intelli-

genziával rendelkező helyen ez érezhető hiány, a melyen előbb-utóbb segítenünk kell.

De van egy más intézet is, mely városunknak legnépesebb intézete s anyagilag is egyik legfontosabb forgalmi tényezője s ez a főgimnázium.

Ime a főgimn. új épület építése megkezdődött s ezzel ezen intézetünk is jelentékeny fejlődést vesz, a nélkül, hogy — az állam hozzájárulását kivéve — városunk polgárainak ez eddig kiadást okozott volna; pedig bizvást mondhatjuk, hogy ha a helyiség bővül, nem számítva az építéssel járó ideiglenes forgalmi emelkedést, e fejlődés jelentékenyen emelni fogja városunk anyagi fejlődését, gyarapodását.

Az egyházmegye, mely évtizedek óta, kezdettől fogva a gondozáson kívül annyit áldozott ez iskolára, most is bizonyára azon lesz, hogy az építkezés további akadálytalan menetét is lebonyolítsa. De még hátra van akkor is a felszerelés kérdése, mely külön áldozatot kíván, mert jelentékeny összegről van szó. Lehetetlen, hogy városunk tényezői, vezető egyénei e körülményt megfontolásra méltatva, az állam és fentartóság súlyos terheit meg ne könnyítsék erejükös mért áldozatkészséggel és a hol kell, buzditással is.

Tárcza.

Panasz.

Kikaczagtak az emberek,
 Hogy én annyit döngöcsélek,
 Szerelenről, boldogságról,
 Bogárszemű szőke lányról;
 Hogy a mikor tollat fogok,
 Keservesen dudolgotok.

Gunyoljatok jó emberek!
 Tudjátok is ti, mit érzek,
 Tudjátok is, mit gondolok,
 Mikor néha felsóhajtok,
 Mikor néha felkiáltok:
 Hogy egy kis lányt úgy szeretek,
 Hogy egy kis lányt úgy imádom!

Vajthó Zoltán.

Budapesti sétáink.

II.

Második nap első fele.

A második nap szörnyű rosszul kezdődött s a vége is körülbelül megfelelt a kezdetnek. Bal lábbal keitem. Mindjárt sejtettem, hogy valami bajnak, vagy szomorú-

ságnak megest elő kell jönni. Feleségem jobb lábbal kelt, de talán csak azért, mert előtte való nap majdnem a bal lábát vesztette el a szegény, mikor a villamoson egy deszka beszakadt s bal lába a dübörgő kerék közé került, ha egy fiatal ur hamarosan meg nem kapja a kezét s a veszedelemből ki nem menti.

Nem szeretem ugyan, ha egy fiatalabb ur valakinek a felesége körül legveszkedik s esetleg a karját fogja meg; de most ez egyszer hálás fejbőlintást kockáztattam az ismeretlen lovag felé.

A nagynéném sem volt jó kedvű, a mi nem is csoda. Szegény! öreg már s köszvény bántja a lábait; de meg nem is aludt; s így nagyon természetes, hogy szidta a férfiakat, kivált a fiatalabbjait, mint a bokret s engem is belekevert a férfikomániába, mint, a ki szintén nem estem messze az almafától.

Jó, jó — szóltam — csak dörzsölje meg egyikcsit a lábait s menjünk tovább, mert a Jóska sógornak, meg a sógorasszony-nak megígértük tegnap este, hogy fölmevünk Vácra is, hogy a sógorek édes szüleit is lássuk s mert találkozási helyül Szikszay vendéglőjét tűztük ki, törekedjünk oda, hogy majd onnan együtt indulhassunk.

Megvolt. Feleségem tornás frankfurtit evett, melyet csurgói helyi viszonyaink miatt

oly fájdalmasan s oly sokáig nélkülözött, én a szaftos virslivel elégtettem ki utána való hosszas vágyakozásomat, nagynéném meg a filigram kis császár-zsemleken és inczenpincz kiflikén töltötte ki nem a bosszuját, de az éhességét. A sör is pompásan ízlett, de, mikor már ugy a hatos számon felül voltunk s a tizes felé közeledtünk s Jóskaék megjövetele csak késett, csak késett, megnezve az órámat indulást indítványoztam, mert 15 percznyi időnk sem volt a Vácra menő vonathoz. Ezt megeselekedni annál is inkább kívánatos volt, mivel, mint óráim nezesekor értesültem, a sógorasszony meg a feleségem úgy végeztek maguk között a megbeszélést, hogy, ha Szikszaynál nem lennők meg egymást, csak menjünk ki a vonathoz, ott várakoznak ránk.

Mintha csak dróton rángattak volna bennünket, ugy pattantunk föl ültő-helyünk-ről s mert lehetőleg olesónakartunk kerülni az állomáshoz, egy lovasuti kocsit után nézelődünk. Eppog akadunk is egy alkalmas lovasuti barkára s feleségem egész könnyeden szállt föl, de a nagynéném meg én lent rekedtünk, a feleségemet meg csak vitték, vitték.

Szörnyű rémület.

Feleségem kezét tördeli s még mesz-szíról is kétségbeesetten intetet felem;

Sok feladat vár megoldásra iskoláink körében is; ez utóbbi közöttük nem az utolsó, sőt jelenleg a legfontosabb, legégetőbb kérdés.

Legyünk résen, tegye meg mindenki a magáét a maga körében s így közös akarattal elősegíthetjük iskoláink fejlesztését s munkálhatjuk, emelhetjük városunk jövőjét.

Okmányok 1849-ből.

Közli: BÁRÁNY GYULA.
(Folytatás.)

22. Rendeleték kihirdetése.

Az idemellékelt miniszteri rendeletet kerületemben levő lelkész uraknak oly utasítással küldöm, hogy mindenik a magáét megtartván, azt a szó székéből buzgón hirdesse ki, a népet annak tartalma szerint serkentsék, a ki netalán hanyagságból, vagy ellen szegülés szándékából ezt nem teljesítené, haza arulónak fog tekinteni.

2 or. Közhírré teszem, hogy mindenki a ki tulajdon szentségét bitorolja, másnak magán jogát sérti, nevezetesen eszszakos legelő fogalalók, erdő rombolók s más effélék, ha alkalmatosak, katonának fogadtatnak, a nem alkalmatosak pedig bebizonyodván ellenök a tény, minden további vizsgálatás nélkül akasztófára fognak kárhoztatni s büntetetténi.

3-or. Továbbá az ujonczozásra nézve azok, kik fiaikat az ujonczozás elől szomszéd Horvátországba küldötték, a hol ilyenek léteznek, azoknak minden ingó és ingatlan vagyonát a bíró foglalja le és írja össze, engem rögtön tudósítson, hogy annak eladásáról intézkedhessek.

4-er. Junius 10-től kezdve Kaposvárott a huszárok alá szükséges több darab lovak bevásárlata megkezdetvén, az eladni kívánók 14 1/2 maroktól fogva felfeléalkalmas nagyságu lovaikat állítsák be, a megvevés alku szerint történend.

5-ör. A legközelebb tartott bizottmányi ülésben megyei kormánybiztos urnak előterjesztésére Erős József főbíró ur második, Somogyi Lajos főbíró ur harmadik alispánná s helyettesek babócsai járásban Sárközy Sándor, igali járásban Mossy János főbírókká megválasztatván, továbbá tisztelt kormánybiztos ur által rendőri felügyelőnek Bonner György neveztetvén ki.

6-or. Berzenczén a legelőn egy pár bitang ló befogattatott, mindkettő fekete kancza, billegtelen. Kelt Szakácsiban junius 14-én 1849. — Csonka János szbíró — E körlevelet Alsok vette Csurgóról junius hó-

napnak 17-én 1849. s e nap vasárnap reggeli templomi isteni tisztelet végeztével a község előtt fel is olvasta e körlevelet s e körlevél Alsok által küldetett sietve tüstént Szentára.

23. Nyílt rendelet.

Az alatt ide mellékelt rendeletet n.-martoni, csurgói, alsoki, sarkadi, berzenczei, porrogi, bagolai, szent-miklósi helységek felvilágosítás végett s magok mihez alkalmazása végett a jegyzőkönyvben beiratván — felolvastatván a bagolai bíró az nékem leírás után tüstént kezemhez szolgáltatassa. — Kelt Szakácsiban junius 18-án 1849. Csonka János szbíró E körlevél Csurgóról hozatott Alsok-Sarkadba junius 22-én délelőtti 7. azaz: hét órakor a vele jött T. Cz kormánybiztos urunk nyílt rendeletével — mely nyílt rendelet pecséttel erősítve így hangzik:

Nyílt rendelet.

Panaszkeppen előadatván, miként Alsok, Sarkad, Csurgo, Berzencze, Nagy-Martoni, Porrog, Bagola, Szent-Miklós, mint mezővárosok és helységek illetőségi lakói hazánk törvényei megvetésével, a már megítélt Urberri legelőkön kívül az urasági legelőre ráhajtani és réteket legeltetni, erőszakosan, önbíráskodás útján nem iszonyodnak; ennél fogva az illető m. városoknak és helységeknek s ezek minden egyes lakóinak is a legterhebb felelet terhe, sőt szigorú büntetés alatt meghagyom, hogy ezen rendeletem vételével rögtön minden további merészkedést elhagyva felhagyjanak és felhagyatassanak minden ily erőszakos elfoglalással s fiak vagy ökrészek és pásztoraik által elkövetett elfoglaltatással — legeltetésekkel és senki vagyonát bitorolni ne merészleljen, mert ha ez iszonyú vakmerő legeltetésekkel egy 24 óra alatt fen nem hagynak, az erőszakoskodók — vagy az erőszakos legeltetést tanácslok minden személy és rang válogatás nélkül katonának ezen első vétség esetén be fognak soroztatni; s az erős es sulyos katonai executio mind addig nyakukon fog lenni, míg csak egy darab jó barom v. ökör leszen városaikban és falukban. — A szabadság mint már sokszor köröztetve volt, nem abban áll, hogy a mások javait bitoroljuk. — Ha valakinek sérelme van folyamodjék igaz folyamodványnyal — s fogkapui törvényt es igazságot; — de legkevésesebb törvényteleneséget s erőszakos véstéges kihágást sem fogok elnézni. A városok és helységek előljároi felelősékké lelkiismeretes igaz és szigorú felelősékké ezen parancs vételével tétetnek, hogy egy 24 órával ezután bár mi kár fog történni, — az ő saját javaikból fog megtérítetténi. Szoros megtartás végett kiadatlatott Kaposvárott

junius 13-án 1849. Általam Noszlopy Gáspár kormánybiztos. — (L. S.) Ez utóbbi T. szolgabírói körlevelet — T. cz kormánybiztosi nyílt rendeletet Alsok Sarkad improtocolálván s sarkadi kisbíró gondossága alatt sietve küldette junius 22-én reggeli 7 órakor Berzenczére.

24. Szedik az adót.

Kormányi rendelettel fogva ezennel közhírré tétetik, hogy e folyó hó 28-án nálam Szőke-Dencsen incossatio fog tartatni, melynek következtében az illető bírák szoros kötelességjének ismerjek a helységekre kivetett havi adót beadni. Egyszersmind ezennel minden helység bírójával tudatik, hogy ennek utána a tudósítást nem is várva, minden hónap 28-ik napján incossatio fog nálam tartatni. — Kelt Sz.-Dencsen junius 16-án 1849. Vessey Márton főbíró. — Alsok-Sarkad junius 22-én d. u 4 órakor vette.

(Folyt. köv.)

H i r e k.

— **Köszönöt.** Elap legközelebbi száma néhány sorban közölte, hogy a csurgói m. kir. állami tanítóképző-intézet 2 tanára, 23 növendéke s az intézet régi szolgája az ország fővárosába utazik az ezredéves kiállítás megtekintésére. Az utazás megtörtént s halás kötelességünknök éreztük, hogy e helyen mi is megemlékezzünk azokról, kik minket e lélekenelő utazásra segítettek s bennünket gondjaikkal kísérték. Fogadják köszönetünket: Csurgó közönsége, mely e czefra rendezett mulatságunkat szép pártfogásban részesítette, Somogyvármegye kir. tanfelügyelője, Kubányi Károly, a ki saját körében gyűjtött, az intézet igazgatója, Mátray Gyula, a ki a magas kormányal részünkre jelentékeny segélyeszközölt, vezető tanáraink, kik fáradságot nem is ismerve tettek ránk nézve, a mennyire az idő rövidsége mellett lehetett, gyümölcsözővé s kedvessé edes hazánk fővárosában való időzésünket. Nem lenne teljes megemlékezésünk, ha megfelelkezneünk egyik vezető tanárunk, Horváth József, volt tanulóársáról, fővárosi ízr. híftató, Koralek Ádámról, a ki odaérkezésünk estéjén s más napon is, egész napon az ügyhöz s pályatársaihoz méltó szeretettel velünk volt s tájékozást nyújtott, hogy kevesebb fáradsággal tekinthettük meg a fő- és szekváros s a kiállítás legérdekebb látóival: utcáit, téreit, épületeit, szobrait, illetőleg pavilonjait. — Mi nyertünk lelkesedésben, gazdagabbak lettünk e nevezetes évnek lelkünkben soha el nem

nagyném kiáltoz: kocsí állj meg, állj meg. de az rendületlenül tovarobog; míg én, a ki azt az olesó utazást indítványoztam, egy fiakkeros után néztem, hogy érje valahogy utól a lóvasutat s az elrablott Évelin hadd kerüljön vissza hűséges Ádámjához.

A mi lóhalálában való vágatás után sikerült is. Épen akkor bocsátották ki Évamat a lóvasuti bárkából, ingyen szállítás mellett — mert a pénzt már csak mégse bizom as asszony kezére — a mikor fiakkerunk utólérte az önkénytelen rablókat s az édes viszontlátás örömei közt feledve a váratlan elválás keserveit, ki is értünk az állomáshoz.

A baj azonban nem jár magában. Jóska sógorék után néztünk mindenfelé, de se hírük, se hamvuk. Kérdeztem ugyan egy vasuti sapkát viselő úri embertől, nem látta e Jóska sógoromat s a sógorasszonyt, de faképnél hagyott s válasz helyett még ki is nevetett. Hát csak neves — gondoltam magamban — s ugyanekkor visszagondoltam a mi vasutasainkra, hogy bizony nálunk még a vasuti szolga is tudja, ki jött, vagy ki ment el; Budapestén pedig még az úri vasutas sem gondol arra, hogy kik is azok, a kik az állomáson megfordultak. És szinte kedvem lett volna visszafordulni, ha a билет nincs a kezünkben.

Beszálltunk. Jóképű asszonykák ültek velünk szemben. Azonban csak loqvást merem rájuk tekinteni; mert egyszerű kedves nagyném, másrészt szeretett Évelinem folyton szemmel kísérték: adnom kellett hat az ártatlan bárányt.

Mégis megreszkíroztam egy kérdést, hogy ugy-e magok is Vácra utaznak. Nem a — volt a válasz — mi kecskemétiak vagyunk s oda törekszünk. Hát nem a váczi vonat ez? Nem bizony — szólt egy szemes, jól tájékozott angyal — a maguk vonata a második vágányon áll.

Egy pár tyukszemem keresztülgázolva rögvést kiszálltunk s beszálltunk a másik vonatba szintén rögvést, minden baj nélkül. Ha csak azt nem nevezzük bajnak, hogy az elmaradhatatlan kosárka kiemelésenél, — melyben egy fölösen megöntözött cserép állott valami ajándékul szánt kaméliával, — a cserép felborult s a sáros víz egy eltétebb úri ember ingulejét megfestette.

Végre azonban megindul a vonat s megyünk, megyünk, a míg csak azt nem kiáltják: Vác. Itt vagyunk. Ujra a Jóskaék után néztünk, de hiába.

Nem estünk azonban kétségbe. Három esztendeig laktam valamikor Vácson, majd megkeresem a Mária-utcát s mert sejtlem

mem azt sugta, hogy a fegyház s fogház táján van a benyilója, arra felé vezettem enyéimet. Itt keresni a Mária-utcát annál is inkább kereshettem, mert találkoztunk egy Vácson már három év óta lakó ismerősünkkel s ennek sejtelve is ugyanazt sejtette, a mit az én sejtelmem, már csak azért is, mert a fegyház felé van a Szt.-János, meg a Szt.-Lázár-utca, tehát még egy szentről elnevezett utca nagyon elférhet arra. . . .

Pedig minden alapos gyanításunk s erős hitünk dacára mégis másképen volt. Mi jámbor gyaloglók körülbelül akkora távolságban kerestük a Mária-utcát, mint a mily messze fekszik a csurgói kath. templom az alsoki református templomtól.

Vissza tehát bajnok sereg; pedig csak úgy égett a föld is talpunk alatt és talpunk is a föld felett. Gyöngyöző verejték ült homlokunkon; éhes gyomor, száraz gége gyötörték és sehol a közelben csak egy üdítő oáz is friss erő gyűjtésére.

Most is szent borzalommal gondolok a váczi szentek utcáira s nehogy ily borzalmas hangulat mellett borzalmas dolgokat írjak, majd egy hét múlva meselem el a további történeteket.

Matter János.

muló emlékeiben: Isten áldása legyen mindazokra, kik értünk áldoztak s iradtak!

A 23 növendék

— **Gróf Festetics Tasilót**, a napokban több napi vadászatra várják Berzenczére.

— **Müemlék-avatás Keszthelyen.** Egy kis millenáris ünnepély volt szept. 6-án Keszthelyen, a hol az ujonnan helyreállított országos müemléket, vagyis a plébánia-templomot szentelték fel. A keszthelyi plébánia-templom nagy idők tanuja volt, részese nemzetünk életerek, vallásos érzésünknek de egyúttal monumentuma művészi haladásunknak is. A magyar nemzet e földön való ezereves életének felét ez a templom a nemzettel élte át. A templomot az ország főpapja, Vaszary Kolos hercegprímás avatta föl. Az ünnepi szent beszédet Ruschek Antal győrnádorv rósi esperesplébános tartotta. Vaszary hercegprímás gróf Festetics Tasiló vendége volt. Az ünnepélyen megjelent báró Hornig Károly veszprémi püspök és Gróf Jankovich László főispán is akit a keszthelyiek hivatalosan fogadtak. Vaszary primást szülő városa nagy ünnepegekben reszesítette.

— **A dunántúli ev. ref. egyházkerület** e napokban tartja őszi közgyűlést, melynek közérdekű tárgyai: 12-en d. e. a boldogult püspök emlékére templomi gyászünnepe; 13-án az ujonnan választott püspök, Antai Gábor ünnepélyes beigtatása. Folytatólag a következő napokon közgyűlési tárgyalások. E gyűlésre városunkból felutaztak Pápára: Verbay István lelkész, mint kerületi képviselő, dr. Vida Károly igazgató, a főgimn. részéről s Fejes Kálmán tanító mint a tanügyi bizottság tagja.

A főgimnázium építése a jobb időjárás, beálltával fokozott serénységgel folyik s csak is így remélhető, hogy az őszi napok előtt az épület tető alá jöhessen, a mint ez szerződésileg ki van kötve. A megbízott téglaár, hogy a szerződésben foglalt kötelezettségnek eleget tehesen, több vagyon téglát szállított Kapronczából. Az alapépítményből kevés van hátra s azután gyorsabban mehet a munka, ha a vállalkozó továbbra is kellő számú munkásról gondoskodik.

— **Következő levelet vettük:** A „Csurgó és Vidéke” 36-ik számában közölt „Választási mozgalmak” című hír utolsó mondata így szól: „Kiváncsiak vagyunk, hogy az öreg plébános hogy fog magának haláltlan hívőinél s paptársával szemben elégtételt szerezni.” Némelyek szerint a „paptárs” szó reám vonatkozik. Azért kijelentem, hogy plébánosomnak velem szemben semmiféle elégtételre nincs és nem is lehet szüksége, mert a „Magyar Néplap” hivatkozott kirohanásában semmiféle részem nincs. Ennyit az igazság érdekében. Kitérő tisztelettel Rácz Béla berzenczei káplán. Szívesen helyt adunk a fenti soroknak, mégis a levélíró teljes megnyugtatóra szükségesnek tartjuk megjegyezni, miszerint az öreg plébános „paptarsa” alatt Lepsényi Miklóst értettük.

— **A képezői növendékek kirándulása Budapestre** minden tekintetben jól sikerült. Az ifjak vezető tanáraikkal f. hó 5-én reggel indultak Budapestre, hová este érkeztek meg s a Barcsay-utcai főgimnázium helyiségében kaptak szállást. Első nap reggel a különféle szobrokat, a királyi palotát és a Mátyás-templomot látták; a nap javarészt a kiállításban töltötték, hol különösen a történelmi csoportnak szentelték sok időt, este pedig Blahánét hallgattak a népszínházban. Második nap Feszty körképén kezdtek s d. e. 9-től 6 óráig a kiállításban időztek, különösen a háziipart, selyemtenyészést és közoktatási csarnokot szemlélve figyelemmel. Azután megnézték a Koszeziusko-kepet s végül a Köruton és Andrássy uton sétáltak. Harmadik nap delelőtt másodszor voltak a közoktatási csarnokban s aztán különösen a sajtó-, papir-, sokszorosító ezukor-ipart és bányászatot néztek érdeklődéssel. Délután a város különböző részeit szemléltek meg, ekkor látták Arany és Petőfi szobrát, este pedig vonatra siettek s 9-én hajnalban érkeztek haza. A kirándulás alatt az ifjak teljesen korrektul, magukhoz és hivatásukhoz méltóképen viselkedtek magukat.

— **Iparosaink az országos kongresszuson.** A csurgói ipartestületet a szept. 6-8-án tartott kongresszuson Bóné Kálmán iparlatósági biztos, Hedasek Pál és Pécsék János elnökök képviselték. A kiküldött képviselők a napokban tartandó rendkívüli közgyűlésen referálnak kiküldetésükről.

— **Képviselő testületi gyűlés,** volt tegnap, melynek határozatait csak legközelebbi számunkban ismertetjük. A tegnapi gyűlés egyik legfontosabb tárgyát a Korona vedéglő végleges átvétele képezte. Ideje is hogy ezen tengeri kígyóvá képződött ügy valahára rendeztessek.

— **A gyermek-gyilkos anyja.** Verfoszató gyilkosságának jött nyomára a csendőrség. Ruzics Anna gyékényesi születésű cseléd, 1 1/2 éves törvénytelen születésű gyermekét a napokban megölte. Ruzics Anna hajadon szerelmi viszonyt folytatott s ennek következményei lettek. A reményteljes állapotban levő cselédet senki sem akarta szolgálatába fogadni, így kénytelen volt szülő falujába vissza térni 1 1/2 éves gyermekével. Gyékényesben napokig foglalkozás nélkül csatangolt s többször emlegette, hogy ő valamit tesz gyermekeivel. Igérgetéseit be is váltotta. A mint a büös leány maga elbeszélte, gyermekeivel kiment az erdőre s a kis gyermeket egy fűzfa alá tette s megvárta míg elalszik. Midőn elaludt öbte fogta s a Dombói kanálisba eresztette s hogy a víz felszínére ne jöhessen, egy bottal addig tartotta lenyomva a kisdedet, a míg csak a vízből buborék jött fel. A gyilkos anyja aztán elmenekült. A gyermeket azonban a víz mégis felhozta s a holttestet megtalálták s így jöttek rá a gyilkosságra. A gyilkos anyát aztán nyomozták és el is fogták. Mindent beismert s azzal védekezik, hogy meg kellett ölni gyermekét, mert különben nem tudott volna munkát kapni. A gyilkos anyának magyiselete arra enged következtetni, hogy nincs beszámítható állapotban, lehet azonban, hogy a gyilkosságot követése előtt teljesen ép elméjű volt. Ruzics Anna mindaddig míg a vizsgálat be nem fejeztetik, a csurgói börtön fogházában marad.

— **Nem lesz bortermés.** Az idei rossz gazdasági év természetesen folyomány, hogy bortermés sem lesz. Legtöbb község szőlőtermését a jég verte el, a hol nem volt jég, ott a pernospora és a jága tette tönkre a szőlő levelet s ugy a kis szőlőtermés sem képes megérni. Sok helyen a szőlő moly pusztította a szőlőt úgy, hogy a firtök teljesen elrothadtak s lehullottak. Alig van az egész járás területén egy községünk, a hol valamire való kis szüretre volna kilátás. Annál több lesz majd a mű bor.

— **Betörés.** Szept. 6-án éjjel Hőke Kálmán államvasúti főmérnök lakása alatt lévő pincze helyiségbe eddig még ismeretlen tettesek betörték s elvittek mintegy 10 liter zsírt, pár mérő gyümölcsöt s más apróságokat. A tetteseket a csendőrök nyomozták, de eddig eredménytelenül.

— **Szép szeptemberi napok járnak,** melyek mintegy kárpotolni akarják gazdáinkat a kellemetlen nyárról. A kedvező időjárás mellett gazda közönségünk az őszi munkálatot igen szépen végezheti.

**Két udvari szoba a főtéren bu-
torral vagy a nélkül azonnal kiadandó.
Bővebbet a kiadóhivatal.**

C s a r n o k.

Lisznyai Kálmán költészete.

Irta:

Vajtó Zoltán b. h.

(Folytatás.)

A pacirta volt az ő kedves madara. Sokszor hallgatta a friss fűbe dölve a réten, a táj csendjében, kakukúves barázdában, hullámzó buza közt s delejes merengése közben — mint maga is említi — „több finom, lehelet gyöngéd gyönyört nyújtott kedélyének, mint sok primadonna”. Ilyen

nyilatkozatokból, egy-egy elejtett szóból kitűnik, hogy milyen finom érzésű, nőies lelkeletű volt Lisznyai.

Leiró költeményei

VIII

Néhány leiró költeménye is van, de ezekben leginkább lírai részletezéssel színezte, hogy leírásai valósággal lírai ömlengések, a hevült agy és a képzelődés megzenésített képei.

Ilyen leiró költemény az „Alföld”, a mely azonban csak lírai aradozás, a tárgy körvonalainak jellemző festése helyett. Hangulatosak ugyan e fajta költeményei, de kevésbe szemléletesek. Az elbeszélés dallá olvad lelkében, a leírás érzelmmé lágyul.

A „Szilveszterej” című leiró költeményét felmerült fájdalmas emlékeinek benyomása alatt írta meg, s azért rezg benne olyan szenvedélyes hang. A legnagyobb csapásról, a mely még gyermekkorában sújtotta, jó szülei haláláról csak ekkor emlékezik meg egy-két halvány cselézzel. Ugy látszik, hogy félt felidezni lelkében a kedves szülők emlékét, mert ez a visszaemlékezés kimondhatatlanul fájt neki. És e csapáson kívül éreznie kellett „a szent kint, hogy megtiporta a zsarnokság hazáját.” Komoran, sötét képen végezi a leírást:

Ez évet a szabad szellem fegyverei
Ötök meg, s új élet támadt halálából;
S hogy ez őszszergyott időhulla mint rém.
Mint intó kíséretet jár még fel sírjából:
— Forog, forog a sorsorsó:
Első és utolsó!

„A jó öreg hegedős” cz. költeménye

IX

A magyar közélet legsivárabb napjaiban írta e dalát, a mely a fájdalom benső rezgésétől átszellemült. Megrájtja benne a költő „A jó öreg hegedős”, a ki valaha dalaival reményeket, vágyakat ébresztett és most örökre elmúlt. A gyászos emlékektől meg-megremeg a szíve. Hazájának és családjának feldult boldogságát látva dal helyett nehéz sóhajtás fakad kebléből. A lányok egyre kéri, hogy csak daloljon, de mind hiába: szívét szettepte a fájdalom.

A kövölt buban régi hangjaival
Egészen megtörök, elvesz, elhal a dal.
A leánykak régi jó kedvére pedig „csil-
lagos alkony”, rózsapiros arcukra „halavány szivárvány” szállott. És mintha az a jó öreg hegedős az ifjú költő maga volna, a hervadó leánykak pedig az ő régi kis játszó pajtásai.

Mátyás királyt sirató dala.

X.

Mátyás király egyike volt azoknak, a kiket tisztelő szeretettel, büszke öntudattal emelget a költő.

Nemes egyszerűsége, önzetlen szeretete, hagyományos igazságossága, a melyek a nagy király tetteiben meg-megnyilatkoztak, a bánulás tárgyai voltak előtte. Három költeményében emlékezik meg Mátyás királyról: egy elegikus hangú, sóhajszerű dalban, egy elbeszélésben és egy balladában. Az elsőben a hollókönek bánatát énekelte meg, a „mely Mátyás királyt gyászolja.” Elbeszélő költeményeiben azt a csodás szeretetet rajzolja, a melylyel a nép még most is vonzódik a nagy király regeszertű alakjához. Balladájában pedig tudományyszerűt, igazságos lelket magasztalja. És míg gyász-dala csak egy eltűnő sóhaj, röpke fájdalom, balladája már művészi jellemzése a különböző lelki mozzanatoknak.

Elbeszélő költeményei.

XI.

Elbeszélő költeményei közül a legszebb „Tyutyu és Czinka Panna élete.” Dalos természetében ebben az elbeszélésében lírai mélységgel, a hangoknak igazán finom rezgésével nyilatkozik meg Tyutyu és Czinka Panna falusi cigánylegény és cigányleány, két falusi, legalsóbb fokú szegény muzsikusszigánycsalád ivadékaik voltak. Sok régi magyar nóta, ismeretlen esárdás tőlük származik, a melyek a cigánybandák és enekes leányok,

meg a dudások útján hagyomány szerűen maradtak fenn a nép között. Boldog volt az a falu, amely őket néptünnepekre, lakodalmakra megnyerhette s több mesés történetek, regék szállonganak életükből, becsületességükről, szerelmükről. Lásznai így ír róluk: „Eredeti s mindenben költőies, regényes egyéniségük és szokásaiknál fogva, e leg-szevedőbb népfaj legelső rétege is méltó arra, hogy rongyos kunyhóikról, melyek mintegy a zene iránti legforróbb szenvedély fészkei, — megemlékezzék s megzendüljön a tisztább, emelkedettebb költészet.”
(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

— Cs. I. Ozei. A küldeményt vettük, azonban sajnálatunkra annak tartalma meggyőződésünkkel ellenkezik s így nem közöljük. Kérjük azonban, hogy jövőben is látogasson el hozzánk, talán e téren is megértjük egymást.

— H. M. Galambok. Mi baja van Pegasusának? Talán csak nem beteg? őszintén sajnálnánk. Hozzánk talán betegen is el tudna koczogni!

Kiadó laptulajdonos:
Vágó Gyula.

3646. tk. 1896.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csurgói kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szlavecz János beleznai lakos végrehajtható Horváth József beleznai lakos végrehajtást szenvedő elleni 166 ft. toke s jár. iránti végrehajtási ügyében, a kaposvári kir. törvényszék, a csurgói kir. jbiróság területén levő Belezna községben fekvő a beleznai 124 szjkyben A + 4—10 12—14 sorsz. a. felvett ingatlanokból B. I. alatti Horváth József felereszt tevo illetőségére 344 ft. megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1896. évi október hó 17. napján d. u.
2 óraker

Belezna község házánál dr. Obetko Károly ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10 0/0 vagyis 34 ft. 40 krt. készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. kelt m. k. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Csurgón, 1896. évi május 7. napján a kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
1—1 Dr. DERÉKY PÁL kir. aljárásbíró.

4—5 00 mellett

rendes és rendkívüli jelzások kölcsönöket kieszközöl valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén

4—5 00-kal rendezi gyorsan és discret minden előleg nélkül

Herczeg Sándor
Budapest, Gyár utca 19.

HAZAI BUTORELADÁS!

Olesó árak! Solid áru! Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a nagyrabatsült közönségnek b. tudomására hozni azon körülményt, hogy a

Budapesti és új-pesti első butorgyáraktól a képviselőket megkaptam s ezáltal azon előnyös helyzetben vagyok, hogy a legkittinőbb kész butorokból a legnagyobb készletet tartom és azokat részlet fizetésre és gyári áron adom.

Kárpitos műhelyemben elvállalok és készítek egy mint salon garnitúrákat, ebédő divánokat, ottománokat, rugó- és lószőr matracokat, ugyszintén ezek javításait is jutányos áron.

TONET-FÉLE HAJLITOTT SZÉKEK BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

Képeket, tükröket reszletfizetésekre is gyári áron számítom.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal teljesíttetnek.

(Személyes közlés szükséges gyökények árban.)

Butorok és egyéb mindentféle butortárgyak gondos elcsomagolása előnyös felvételek mellett.

A sáves n. e. közönség támogatását és partfogását kérem vallhatom részére

Tisztelettel

LASZKA JÓZSEF

kárpitos és butorkereskedő.

Csurgó.

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsém ajánlani

szavatolt tisztaságú

(a csehországi Thomasművekből eredő)

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20 0/0 citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85—100 0/0 porfinomsággal.

Felülmulthatatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabbanművek, kapás és olajnövények, lőhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolesőbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netán hiányzó mennyiséget megtérítünk. — Ar ajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyar korona országainak területén

Kalmár Vilmos, Budapest, Erzsébet-körut 34. sz.

Clayton & Shuttleworth
Vágoi körut 63. sz.
megújulásági gépjárműk Budapest mellett ajánlatnak álltal a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak

Locomobil és gőzöspályap-készletek esőfogók, tisztító-rostok, komolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyártók.

„COLUMBIA” legjobbn sorozatú gépek, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, orfo-matrok.

2 és 3 vasu ekék gazdasági gépek és minden egyéb
Készletes arjegyzékek kintnatan ingyen és bérmentve küldve nek.